

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY.

Az erdélyrészi méhészt
egyesület
szakfolyóirala.

Megjelenik havonként
Holozsvárt

Apró hirdetések.

Dr. Hilbert Szegzárdon elad méhesaládokat orsz. egyf. kaptárban 12 keret (3 keret mézzel) 14 kor., szalma kasban 10 koronáért.

HOL kaphatók a legolcsóbb **keretléczek** és négyes **Mayer-kaptárok?**

PICZEK ALAJOS méhésznél, Farkashidán, u. p. **Keresztúr** (Pozsonyvármegye) 100 drb 1 méter hosszú **keretléc**, 25 mm. széles, 5–6 mm. vastag, 3 oldalon gyalulva 1 k. 60 fill. 100 keret földarabolva szintén 1 k. 60 fill.

Kész keretek (orsz. mér.) távolsági kapcsokkal darabonként 4 fillér.

Orsz. mér. egyesületi kaptár (30 keret) teljesen felszerelve, befestve, kákával bélelve 5 K.

Négyes Mayer-kaptár (dúc) pontosan készítve, teljesen felszerelve, befestve és kivről kákával csinosan burkolva 20 K.

Rakkaptár (Christ-féle) 3 ládikával 30 keretre, tetővel, fenékkal, 1½ hüvelyk vastag deszkából készítve, teljesen felszerelve 5 K. — Az árak Farkashidán értendők. Elvállalok e szakl. vágó más asztalosmunkákat is a legolcsóbb áron. 12.—12.

Méhészek figyelmébe!

Bádog etető-itató készülék egyesületi kaptárba alkalmazva,

épen egy fedődeszka térfogatával és 2½ dl. ürtartalommal bir. Akkor is benn maradhat itatóul helyettesítvén a fedő deszkácskát, ha méztér már meg van nyitva, mert a keretek ki és beakasztását nem akadályozza.

A folyadék pedig igen kényelmesen beönthető. A folyadékot a méhek alulról egy szűk vályucskából szűrőszőlők, melybe mindaddig lecsurog, míg a folyadék a készülékben tart és sem hidacsát sem szálakat alkalmazni nem kell a folyadékba, mert a vályucska oly szűk és oly sekély, hogy abba a méhek bele nem futhatnak. Bővebb leírása e készüléknek „Magyar Mész” f. évi 1 számában van. Ára darabonként bérmentve küldve bádogból 1 15 fillér, tömeges rendelésnél 1 kor. Ugyanaz Czinkből 1 drb 1 45 fill., tömeges megrendelésnél 1 25 fillér.

Sárpataky Gyula,

S z é p h a l o m, u. p. Sátoralja-Ujhely.

Megvételre

keresek parasztkasokban jó méhesaládokat. Megegyezéskor előleg, esetleg a teljes érték kifizetése. Átvétel első tisztulási repülés után azonnal. Szíves értesítést kér

TÖRÖK ARTHUR, mérnök

Kolozsvár, Magyar-utca 1. sz.

Csak 5 fillérbe kerül

egy levelezőlap, melylyel gazdagon illusztrált, s a havi teendőket és sok hasznos tudnivalót tartalmazó nagy árjegyzékeket kiki megszerezheti. Alúlról czéig a többek között készít

zománczozott bádog mézpörgetőgépeket alsó, vagy fő ső hájtással 2-8 keretre, 16 koronától kezdve, a legjobbnak ismert minőségben (Részletesebb leírás az árjegyzékben). Továbbá:

gőz-viasz- és mézolvastókészülékeket vascsavarral járó erős sajtoló berendezéssel 22 koronáért. A készülék gyümölcssajtólásra is nagyon alkalmas.

Ajfonsus-féle műlépeket teljesen tiszta méhviaszból készítik. Szabadalmazott és sokak nyilatkozata szerint a **legjobb műlép**. A belföldön kizárólag nálam kapkátó, még pedig kívánt nagyságban **kgronként 4 kor. 80 fill-ert; 3 1/2 kor. 16 kor. 20 fill.** Ismét elárúsítóknak árengedmény. A műlép beragasztására vonatkozó utasítást minden csomaghoz mellélek

Népkaptár szalmából 30 keretre, melyek bádogsávkon fügnek. A kaptár fala erős, 6 cm. vastag. **Darabja 6 kor. 60 fill.** Bővebbet az árjegyzékben.

„Universal“ etetőkészülék híg és sűrű, vagy szilárd táplálékkal való etetésre bármilyen rendszerű kaptárban télen-nyáron alkalmazható. Továbbá: **füstölőkészülékek, »rczvédők, méhészk-ztyúk, fődelező kések, boronák, Gerstung- és Preusz-féle anyakalítkák, keretléczek, rajfogók,** szóval minden méhészeti eszköz nagy választékban.

SIMMICH FR. első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelege. **JAUERNIGBAN, Osztrák-Szi ézia.**

Elsőrendű kitüntetések, Temesvárt és Teschenben 1902-ben **arany-érmert** nyert. 10.—12.

KERETLÉCZEK

60 drb.	130 cm.	hosszu,	25 mm.	széles,	5 mm.	vastag	keretlécz,	egy	postacsomag:	1 frt 35 kr
80 »	100 »	»	»	»	»	»	»	»	»	1 » 30 »
90 »	100 »	»	»	»	»	»	»	»	»	1 » 35 »
180 »	45 »	»	»	»	»	»	»	»	»	1 » 20 »

Továbbá 90 keret az országos méret vagy bármely méret szerint pontosan földarabolva, egy postacsomagban 1 frt 65 kr. — A léczek három oldalon gyalulva vannak; mind a négy oldal gzalulásával 10%-kal drágább.

Készítik azonkívül zsaluleveleket, fődödeszkácskákat és ablakrészeket is a legjutányosabb áron.

A csomagokat bérmentve, postán küldöm, kivéve a tíz forintot túl haladó megrendeléseket, melyeket — tekintettel a csomagok terjedelmére és a vasúton elérhető olcsóbb viteldijra — vasúton szállítok.

Gyártmányaim a martonvásári s a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításon dicséző oklevelet, legutóbb pedig az ezredéves országos kiállításon elismerő oklevelet nyertek.

A legpontosabb kiszolgálás ígérete mellett szíves megrendeléseket kér

TÖRÖK ISTVÁN,

faiparos **Gelenczén,** posta ugyanott.

Tűzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK L. és FIAI

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbútorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat minden-
nemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű
Bodor-féle kaptárok, legjobb minőségű **műlép**, **javi-**
tott mézpörgetők, **Hannemann-féle rács**, herefogók,
keretfogók, méhész-pipa, dohányzók- és nem do-
hányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és
mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből kü-
lönösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**,
kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat,
kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai széna-
fűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat
és szemző-késeket.

Végül fölhivom b. figyelmét **konyhaberende-**
zési és háztartási cikkeimre, melyek közül aján-
lok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-
gépeket, ruhamángoló és facsaró gépeket, kitünő-
en zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktárt
tartok még valódi berndorfi alpacca és alpacca-
ezüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan
eszközlöm

Kiváló tisztelettel:

Reményik L. és Fiai.

1—12

Ló- és marhanyíró-ollók.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. A lap előfizetési ára egész évre 8 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a „Méhészeti Közlöny” szerkesztőségéhez Kolozsvár, Hosszu-utca, címzendők. Reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc titkárhoz Kolozsvár, Honvéd-utca, intézendők, a pénzküldemények Zsögön Rác Mihály egyleti pénztárnokhoz Kolozsvár Mátyás király-tér Bánffy-palota intézendők.

Hirdetés díja: garmond soronként 16 fillér; egy egész oldal: 6 Kor., féloldal 3 Korona 20 fillér; negyed oldal 1 Kor. 60 fill. Egyleti tagok és féléves hirdetőik 10 százalék egész éves hirdetőik 15 százalékos leengedésben részesülnek. A hirdetési díjak előre beküldendők.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Felelős szerkesztő: dr. Nagy Gejza.

Kérelem.

Teljes tisztelettel kérjük igen tisztelt tagtársainkat és egyletünk barátait, sziveskedjenek barátaik és ismerőseik körében egyletünknek minél több tagot megnyerni. A tagok bejelentését kérjük a titkárhoz intézni.

A szerkesztőség.

Olvasóinkhoz.

Lapunk 2-ik számából láthatták tisztelt olvasóink, hogy egyesületünk tisztikarában részleges, de tekintve az ügyág természetét — igen fontos személyi változások állottak be. Új betöltés alá került ugyanis az igazgató alelnöki, a lapszerkesztői, a másodtitkári állás, melyek lemondás folytán, és végül a pénztárnoki állás, mely halálozás folytán megüresedett.

Ezen lemondások közül közlönyünket legközelebről is igen érzékenyen érinti az érdemekben megőszült és közszeretben és

tiszteletben álló felelős szerkesztőnk Szentgyörgyi Lajos úrnak, valamint az eddigi főmunkatárs, lapunk nagyrabecsült oszlopos és igazi szaktekintély tagjának Nagy János méhészeti szaktanár úrnak állásától való önkéntes megválása.

Közyülésünk megtisztelő megbizasa iolytán reánk háramlott annak a kötelessége, hogy a »Méhészeti Közlöny«-t tovább vezessük. Érezzük erőink elégtelen voltát ezen állás méltó betöltésére, különösen olyan koripheusok után, mint a milyenek elődeink voltak, de azért nem csüggedünk és reméljük, hogy olvasóink méltányosak lesznek a római íróval azt mondván: »ut desint vires, tamen laudanda est voluntas.«

Nemes ügyünk iránt érzett lelkesedésünk, majd kiegészíti erőink elégtelenségét, már annyival is inkább, mert bizton reméljük, hogy ügyünk lelkes munkasai szellemi támogatásukat tőlünk megvonni nem fogják és pedig annál kevésbbé, mivel lapunk iránya és modora változni nem fog.

Elvünk a szigorú tárgyilagosság, melytől semmiféle körülmények között nem tágitunk, még vitatkozásokban sem. Ezt annyival könnyebb lesz folyton szemünk előtt tartani, mivel mi nem személyeket szolgálunk, hanem egyedül méhészeti ügyünket, melyet előbbre vinni leghőbb óhajunk.

Minden olvasóink ügyünk iránti meleg érdeklődését kéri

a „Méhészeti Közlöny“
szerkesztősége.

Egyesületi élet.

Közyülésünk utáni első választmányi ülés f. hó 7-én tartott. Elnökölt Gámán Zs. alelnök, majd Benkő B. igazg. alelnök, jegyzett Dr. Balázs Ferencz altitkár.

Jelen voltak : Dr. Nagy Gejza szerkesztő, Zsögön RácZ Mihály pénztáros, Dr. Zsögön Béla, Szentgyörgyi István, Geltch Lajos, Fogarassy Vilmos, Kohányi Gyula, Kremnitzki Aladárné, Török Ártur, Úrmösy Jenő, Nagy János, Fatter Péter és Kulisseki Endre választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a január 28-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Kremnitzki Aladárné és Szentgyörgyi István tagokat kéri fel.

Tekintettel Szentgyörgyi Lajos főtítkárunk gyöngélkedésére,

Benkő Benedek ig. alelnök indítványt tesz a főtitkári teendők végzésére nézve. A választmány határozatul kimondja, hogy az összes főtitkári teendőket s az összes levelezést végezze Dr. Balázs Ferencz altitkár.

Kohányi Gyula a lapok 1903. évi expedíciójával számol le. A leszámolást a választmány tudomásul veszi s ennek felülvizsgálásával és a megmaradt lappéldányok átvételével Benkő Benedek és Zsögön Rácz Mihály tagokat bizza meg.

A lapok további expedálására Dr. Balázs Ferencz ajánlkozott, mire a választmány a lapok továbbítását Dr. Balázs Ferencz altitkárra bizza.

Benkő Benedek ig. alelnök bejelenti az általa megbizásból megszerkesztett titkári, pénztárosi és kiadó hivatali ügyrendet, mely ügyrendek beható tárgyalás után, némi módosítással, elfogadtattak és azonnali hatályba lépésük kimondatott

Ezután Geltch Lajos buzgó tagtársunk bemutatta az általa készített czimlap rajzát, melyet a választmány nagy örömmel elfogadott egyesületi közlönyünk diszköntösséül, s ezt jelen számunk már magára is öltötte. Geltch Lajos tagtársnak a választmány köszönetet szavaz s egyuttal felkéri a cliché elkészíttetésére is.

Végül Báró Jósika Gábor elnök úr ő méltósága három indítványa terjesztetik elő az alelnök úr által. Tekintettel azonban az idő előre haladottságára, ezeknek tárgyalása a jövő február 27-én tartandó választmányi ülésre halasztatott el.

E választmányi ülés tárgyalásáról, lapunk lezárta miatt, csak a márczius havi számunkban számolhatunk be.

Benkő Benedek,
ig. alelnök.

Dr. Balázs Ferencz,
altitkár.

Kitelelés.

Türelmetlenül és szorongó szívvel várja a gondos méhész a tél elvonulását és az enyhe tavasz megérkezését, mert tudni szeretné, miképen teleltek méhei. A hosszú télen csak kivülről igyelhette meg jóbarátait s habár a külső jelekből több tekinteten tájékoztató következtetéseket vonhatott le, csak a közvetlen negszemlélés nyujthat számára biztos meggyőződést méhei állatáról.

Sarkalatos elv, hogy a méheket kényszerítő szükség nélkül éli nyugalmukban zavarni nem szabad. Kíváncsiságunkat tehát ürtőztetni kell addig, a míg a családok első általános tisztulási

kirepülésüket meg nem tartották, mely várva várt jótéteményben méheink elég gyakran már februáriusban is részesülnek.

Ily tisztulási röpülés bekövetkezni szokott, ha a hőmérő árnyékban 8—10° meleget mutat, a levegő csendes és a nap fényesen világít. A tisztulási röpülés után nyomban hozzá kell látni a családok megvizsgálásához, mert az idő ilyenkor még nagyon változó s meglehet, hogy az elszalasztott jó alkalom nem fog egyhamar kínálkozni. A szemle alkalmával megügyeljük:

1. az anyát,
2. a mézkészletet és
3. a népességet

Kinyitjuk óvatosan a kas ajtóját, az ajtó és ablak közzé helyezett melegítő anyagot félretesszük s mielőtt az ablakot gondosan kivennők, a kasnak mozgatható aljdeszkáját kihuzzuk és a rajta levő hulladékot szemügyre vesszük. Egy pillantás a léputczák között az aljdeszkára esett hulladéokra felvilágosít bennünket a halottak számáról, továbbá az elfogyasztott és a még meglevő méz mennyiségéről és arról, hogy igen melegen vagy tulságosan hidegen volt betelelve a család; tudomást nyerünk a méznek folyékony vagy jegecedett állapotáról és megtalálhatjuk biztos jelét annak, hogy az anya megvan-e? Ugyanis a halottak az aljdeszkán vannak és így számbavehetők; az elfogyasztott méz sejtfedői szabályos barázdákban hevernek a deszkán és minden barázda a beteleléshez mérten egy elfogyasztott fél vagy egész keret mézet jelent; miután pedig az őszön följegyeztük, hogy a család hány keret mézet kapott, könnyű megállapítani a készletet; ha az aljdeszkán víznyomok látszanak, méheink a télen bizonyosan fáztak, ha penészt észlelünk, a kívánatosnál melegebbe voltak betelelve; ha kis fehér gömböcskéket találunk, melyek összeálló mézjegeczek, a család vízhiányban szenved és sürgősen itatandó; ha a törmelék között a lépekből kiránczigált molyhernyót vagy sejtből kiszakított méhnimfát látunk, tudhatjuk, hogy az anya megvan.

A megvizsgált hulladékot egy ládácskára helyezett oly ritka szövetű szitára söpörjük, melyen csak a méhek nem hullanak át, a ládácskába gyűlő törmeléket később megolvasztjuk. Az aljdeszkát és a kas fenekét 3—4%-os karboloddattal jól lekeféljük, hogy a méhtetű, viaszmony s más élősdie petéi elpusztuljanak és a költés-

senyvet megelőzzük; azután az aljdeszkát helyére toljuk. Ha az eddig látottak nem nyugtatnak meg, folytatjuk a szemlét; az ablakot félreállítjuk, a kereteket egyenként kivesszük és megnézzük, van-e elég méz és megvan-e az anya? Ha nincs legalább 2—3 keret fedett méz, a tartalékból pótoljuk a hiányt; ha nincs fedett mézünk, gyömoszólt olvasztott vagy pergetett mézet etetünk nagy adagokban egyszerre egymásután éjjelenként, az anyát illetőleg lehet, 1. hogy az megvan, 2. hogy hiányzik, 3. hogy nincs anya, de dolgozók petéznek, 4. az anya megvan, de csak herepetéket rak. A 2-ik és 4-ik esetben kellő elővigyázattal jó anyát adunk a családnak; a 3-ik esetben már nehezebb a gyógyítás; ugyanis ezen családot a mézürbe helyezük fel. melynek 1—2 fedődeszkája helyébe egyesítő szitát teszünk, a költőürbe pedig egy, kikelő fiasítással bíró tartalékanyát helyezünk be népestől, és a midőn ezen kis család új helyét megszokta, a választó deszkácskák között 2—3 nyílást létesítünk oly keskenyen, hogy azokon át a méhek épen csak átférjenek; 3—4 nap múlva a választó deszkákat és egyesítő szitát eltávolítjuk és — a család meg van gyógyítva. A szemle alkalmával kivesszük mindazon kereteket, melyeket a méhek el nem lepnek vagy penészesek; az ablakot visszahelyezzük, az ablak és ajtóközét gondosan kitömjük ismét, mert csak ez után van igazán szüksége mentől több melegre a családnak, miután a fiasítás az idő melegezésével rohamosan szaporodik.

A szemle leirt munkáit alaposan, de lehető gyorsan kell végezni, hogy a család — különösen a fiasítás — át ne hüljön. Azon család, mely nem lep el legalább 5—6 keretközt nagyon gyenge; ha csak nagyon jó anyja miatt nem akarjuk megtartani, feloszlatandó, mert nem érdemes kinlódni vele; az amugy is gyenge vagy rossz anyát megsemmisítjük s népét valamelyik gyengébb zomszédjával egyesítjük.

Ha valamelyik családot mérsékelt vérhasban szenvedőnek találjuk, a tisztulási röpiülés után átlakoljuk egy tiszta és előmelegített kaptárba, kifogástalan mézzel többször megetetjük, jó melegen tartjuk és időnként megerősítjük egy-egy keret érett fiasítással.

Ha oly vérhasas családnak van, mely ezen súlyos betegség következtében nagyon elnéptelenedett, mert a vérhas általános volt, egjobb vele nem kinlódni, hanem szélnek eresztetni; a reá fordított

költséget és fáradságot a leggondosabb ápolás mellett sem éri meg; legfeljebb az anyának lehet esetleg némi hasznát venni, mert az soha nem esik vérhasba, de ő is mindig el van csigázva és gyengülve.

A ki a leirt módon vizsgálja meg tavasszal családait és a vizsgálat alkalmával talált hiányokat azonnal pótolja, annak öröme telik méheibe a nyáron.

Benkő B.

Miképen itassuk méheinket?

Tudvalevő dolog, hogy vízre a méheknek mindig szükségük van; ez pótolja a kilehelés és más módon elveszett nedveket, ez szabályozza a méh testének hőmérsékletét, evvel képes a méh a szilárdvá vált mézet felhigítani s így élvezhetővé tenni, egyszóval: víz nélkül a méh sem képes élni.

A méh vízszükségletét onnan fedezi, a hol éppen vizet talál, s eben éppen nem válogatós. Ha tiszta vizet kaphat, jó, ha ilyen nem lel, még a miazmák által fertőzött bűzös vizet is szürcsöli s hordja a kaptárba, nem gondolva arra, hogy ezen rothadt, romlott vízzel mily nagymérvben veszélyezteti az egész család jólétét. Könnyű belátni, hogy fertőzött víz élő organizmusra nézve jó, semmiképen sem lehet.

Nem tekintve azon veszedelmeket, melyeket a behordott romlott víz okoz, maga a vízhordás munkája is nagy terheket ró a mehcsalád vállaira, a mennyiben ezer és ezer méh pusztul bele ezen munkájába! Különösen nagy ezen veszély most tavaszkor, a midőn a megindult fiasítás arra kényszeríti a méheket, hogy életüknek biztos kockázatásával vizet »coute que coute« szerezzenek.

Az okszerű méhészt ezt tétlenül és közönynevei nem nézheti, s mindenképen azon kell lennie, hogy méheit a vizgondok alól felszabadítsa. Ezen cél lebegett mindazon gondolkozó méhészek előtt, a kik megfelelő itató készülékek után kutatva, majd a kaptárban, majd a kaptáron kívül való itatás módjait megírták.

Sok út vezet Rómába, s sok eszköz szolgálja a méhek itatását. A sok közül kiragadni egyet, s ezt mint abszolut jót odaállítani nem szándéksom, mivel egyik az egyikkel, másik a másik itató készülékkel van megelégedve s ezt tartja az egyedüli jónak. Jó

itató készülék a Liedloff-féle, a melylyel úgy a röplyukon át, mint a költőtérben itathatunk, s jó még sok másféle itató készülék is.

Hogy azonban, főleg a kezdő méhészt, fölösleges és drága kísérletezésektől visszatartsam, egy oly itató készüléket szándékozom leírni, melynek kiállítása még a gyakorlatlan, kezdő méhész által is könnyű. Készítünk ugyanis egy $1\frac{1}{2}$ cm. magas, 15 cm. széles és 24 cm. hosszú bádogg — *de nem horganypléhből*¹⁾ — tartályt, ebbe öntsünk körülbelül 10% mézzel vegyített langyos vizet, melyre usztatónak, egy a bádogg tartály méreteinek megfelelően kiszabott és több helyen átllyukatott sejt-közfalat helyezünk, a tartályt a kaptár üvegajtájának alsó részén levő deszka eltávolítása után, a költőtér fenekére úgy tesszük, hogy az üvegajtó alján levő deszke ismét helyére állítható legyen. A méhek a mézes víz által vonzva, csakhamar nekí látnak a vízfordáshoz, melynek pótlását a gondos méhész bizonyára elmulasztani nem fogja. Hogy mennyi vizet képesek a méhek fogyasztani, azt csakis mesterséges itatáskor látjuk. Kleine, a ki eziránt kísérleteket tett, azt tapasztalta, hogy erős családok május, júniusban naponta átlag 1 liter vizet fogyasztottak; Ziebolz pedig kimutatta, hogy egy nagyon gyenge családnak 24 nap alatt 6 liter vízre volt szüksége.

Ha már most a méh kicsi mézgyomrát tekintjük, hozzávetőleg megítélhetjük, hogy a méhnek hányszor kell kiröpülnie, míg azt a sok vizet behordja. Ha meggondoljuk, hogy a méh tulajdonképeni feladata a mézgyűjtés és nem a vízfordás, akkor beláthatjuk, hogy az itatott méhek jó hordás mellett sokkal több mézet lesznek képesek gyűjteni, mint olyanok, melyeket nem itatnak; nem tekintve azt, hogy így a vízfordással járó óriási egyedpusztulásnak is egyidejűleg elejét vesszük.

Most lévén az itatás főideje, nem mulaszthatom el méhésztársaimat arra buzdítani, hogy méheiknek a kaptárban leendő itatását ne mulasszák el, mivel ez csak kárakra lenne.

Várady János.

¹⁾ Talán megfordítva? Szerk.

Hogyan lehet sok mézet gyűjteni az orsz. méretű kaptárokban?

(Vége.)

Legjobb a méz gyűjtés tekintetéből az az eljárás, mikor az anyaméh — elzárva bár — a család között tartatik.

Ez úgy történik, hogy készítünk sodrony-szita szövettel bevont kis keretet, a melybe $\frac{1}{2}$ orsz. méretű teljesen kiépített lép férjen be. Ezen félkeret nagyságu zárkát úgy készítjük el, hogy a zárka alján és a tetején mindkét oldalon a munkás méhek szabadon ki és bejárhassanak egész hosszában a sodronyszövet alatt és felett. Arra vigyázni kell, hogy a járóka pontosan legyen elszűkítve, hogy az anya azon sehol ki ne férhessen. Az aljára a zárkának készítünk egy ajtót a melyen az anyát be, vagy akaratunk szerint kiereszthessük.

A zárka egyik oldalán levő sodronyhálózatot úgy alkalmazzuk a zárka oldalaira, hogy az kis sarkokkal és zárral legyen el látva, hogy azt tetszésünk szerint ki- és betehessük.

Ha a leirt módon a zárka készen van, a főhordás kezdetével, amikor a kaptár már teljesen készen van munkásnéppel, a zárkába beillesztünk egy kidolgozott félkeretet azt (már a zárka készítésével ügyelni kell, hogy annak a mérete akkora legyen, hogy a lép és a sodronyfalak között az anya és a munkások szabadon mozoghassanak, épen, mint a kaptárban a lép-utczákon) felül a zárkához erősítjük; az ajtót bezárjuk.

Kikeressük — ha fáradsággal is — az anyát. A zárka alján hagyott kis ajtón betesszük a zárkában levő lépre. A zárkát be állítjuk a keretek közé alól.

A munkások, mivel ők szabadon közlekedhetnek az anyával a járókákon, azonnal ellepik a zárka lépét; tisztítják, mézelik, az anya pedig telepetézi. De miután az anya ezen kis helyre van szoritva, a lakás más más részeire nem juthatván el, a kikelt fiasítás helyét bepetézni nem tudja, a munkások most minden megürült helyet mézzel tömnek tele, s rövid időn a kaptár tele lesz csurgatásra való mézzel.

Igen, mert a család nem érzi az árvaságot s kedvvel dolgozik. Az anya ott van a lakás kellő közepén, *álanyaság* kivan zárva. A gyűjtemény nagy részét a herefiasítás nem emészti fel, mivel az anya szűk helyre lévén szoritva, a kaptárban imitt-amott készített herelépek petézetlenül maradnak s a munkások akarva nem akarva kénytelenek azt is mézzel telehordani: így egypár hét alatt, ha az idő kedvez, az egész kaptár mézzel van tele.

Lássuk, mi történik most az elzárt anyával és környezetével?

A mint előbb mondtam, a zárkában levő lépet a munkások hamar kitisztítják, az anya tele petézi, ez azonban rövid idő alatt készen van. Az anya — tele lévén az egész hely petézve — fut ide-tova, megkeres minden zugot, hogy petéit lerakja. A megosztás (rajzás) ösztöne sarkalja az egész családot, s mivel bepetézni való hely nincs, a munkások a zárkában lázasan hozzá fognak az anyabölcsők készítéséhez. Az anya azonnal bepetézi, s ott azon a szűk helyen készülnek a rajzásra Tudni való, hogy a méhek mindaddig, míg az anyának van helye a kaptárban a petéinek lerakására, addig a rajzásra nagy hajlamuk nincs. Különösen az anya a megkezdett anyabölcsőket nem petézi be, míg más czellák állanak bepetézetlenül.

Ebből tehát látható, hogy ezen zárkába való szorítás igen jó arra is, hogy műrajokat készítsünk általa. Rövid időn készen állnak a beboltozott anyabölcsők, a melyeket keretestől együtt alkalmazhatunk; vagy megosztva az anya bölcsőket, egyszerre több műrajt is készíthetünk, ha arra a méhésznek szüksége van.

Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy a zárkában levő anyát bizonyos időn túl elzárva tartani nem tanácsos, nehogy a család népessége megfogyjon s az anya szabadon bocsájtása már igen késő legyen.

Az említett módoni zárkázás, a családoknak fiatal anyával való ellátására is igen alkalmas. Ha valamely törzsnek az anyja elöregedett — s a tovább tartása a család fennmaradását veszélyezteti, egy ilyen zárkát — a már szabadon bocsájtott anya nélkül — az öreganyának egy-két nappal előbb való eltávolítása után — két-három beboltozott anyabölcsővel betesszük; hol egy pár nap alatt a fiatal anya kibúvik, s szerencsés termékenyülés után, a család elvan látva friss, életképes, új anyával, mely a család fennmaradását egy pár esztendőre újból biztosítandja.

Ilyen zárkában az anyát mérsékelt levegőű szobában egy szekrény tetején, harászkendő közö jól becsomagoltan, egy pár száz munkás méhvel, könnyűszerűleg egész tél folyamán ellehet tartani. Tavasszal, ha tél folytán valamelyik család meganyátlanadott volna, petéző képes anyával láthatjuk el. S már csak azért is érdemes, hogy ilyen zárka minden méhes kiegészítő részét képezze.

Ezek szerint, amint a leirtakból látjuk, a zárkarendszer több ok miatt és több cél elérésére igen czélszerű és alkalmas.

Tisztelettel kérem a t. méhésztársaimat tegyenek vele kísérletet, próbálják ki, s azután ítélkezzenek felette; vagy ha ennél jobbat, előnyösebbet ismernek és tudnak, tegyék közzé; a sok méznyerés érdeke s még egyéb is megkívánja, hogy erről mentől többet írjunk és tanuljunk

Isten áldását kívánom, a kísérletező fáradságos munkájára.
Torda, 1904. jan. hó

Böllöni István,
áll. isk. igazgató.

A méhcsalád munkaképessége.

(V. Folytatás.)

Ezen idézett esetek daczára is nagyon távol állok annak bizonyításától, hogy minden méhcsalad bármely időjárás mellett ilyen nagyra fejlődik, de mégis tanulságot vehetünk ezekből, hogy a jó időjárás-szülte istenándást *minden vidéken* csakis nagy kaptárakban nagyra fejlődő méhcsaládokkal lehet legsikeresebben kihasználni, mert a keretes rendszerrel módunkban áll a nagy kaptárnak csupán egy megfelelő kisebb részét bocsátani a bele telepített méhcsalád rendelkezésére s módunkban áll a kaptárt mindenkor a méhcsalád népeisége, s a mi rajoztatási vagy mézeltetési célunk szerint szűkíteni vagy tágítani; de módunkban áll meg is könnyíteni a méhcsalád munkáját műlépek, tartalék-lépek vagy p. o. késve jött rajoknál költéses lépek beadásával. Mivel pedig ezen nagy méhcsaládok évi élelméről a pörgetés alkalmával eléggé gondoskodtunk, azok további felügyelete olyan csekély időt igényel, hogy az én rendszeremben bárki is *mellékfoglalkozásképen* 100 méhcsaládot könnyen kezelhet.

Ha egy dió-csemetét elültetek, nem tudom előre megjósolni, hogy abból csenevész, rövid életű vagy terebélyes, százados fa fejlődik-e; de a talaj kellő megválasztása és elkészítése mellett figyelmem legfőként mégis arra irányul, hogy ezen nevelendő fa számára kellő helyről, elegendő térségről már most az elültetés alkalmával gondoskodjam.

Igy a befogott raj számára olyan kaptárról kell gondoskodnunk, hogy az annak minden körülmények között, tehát fejlődésének legmagasabb fokán s munkaképességének teljes érvényesülése esetében is elég nagy legyen. Olvastam ugyan tiszta meggyőződésből eredő olyan méhészeti tételt, mely nemcsak az ország különböző vidékei számára ajánl más-más keretméretet, de egy ugyanazon méhesben is *minden méreteiben* nagyobb keretet s nagyobb kaptárt ajánl a mézelő-, és kisebbet a rajzó méhcsaládok számára. Mintha bizony akadna méhész, aki egyes méhcsaládokat örökös meddőségre és folytonos mézeltetésre akarna használni! Nagy szerencse, hogy ez a méhésztársunk csak nagy általánosságokban beszélt s a keret- és kaptárméreték megjelölésébe egyáltalán nem bocsátkozott.

Az én méhészeti tudásom nagyon csekély ahhoz, hogy megjósolni tudnám egy befogott raj, vagy egy áttelepített méhcsalád fejlődési képességét. Az egyik keveset ígér ugyan, de egy nyáron át meglepő gyorsasággal óriássá fejlődik; míg a másik, bár korábbi raj volt, több reménnyel biztatott, mert népesebb is volt, mégis visszamarad. És hiába mondja nekem az eddigi gyakorlat, s a bevett szokás, hogy az ilyen visszamaradt méhcsaládokat tavasszal a népesebbekből elvett érett költéssel kell fölsegíteni; annak daczára mégis csak az marad az én meggyőződésem, hogy az ilyen méhcsaládoknál anyacszerét kell eszközölnünk.

A ki a méhcsaládok természetes, szabad fejlődését akarja megfigyelése tárgyává tenni, az mellőzze először is a méhcsaládoknak egymásból való tavaszi fölsegítését. Szerintem egy méhcsalád sem lehet túlnépes, ha elég nagy kaptárokkal méhészkedünk; és sokkal inkább célhoz vezet bennünket, ha a méhcsaládokat nem keverjük, mint a kártyát, hanem teljesen saját erejükre hagyjuk. Lássuk! Melyik mire mehet? S azután mindenkivel érdeme szerint bánunk el. Épen ezen okból mellőzzünk minden néven nevezendő etetést is; s méhcsaládainkat osztályozzuk a fejlődés sorrendje szerint. Az első osztályuaknak tartaléklépek beadásával tegyük lehetővé a nagyrafejlődést. Ezek lesznek meddők, és ekként mézelők. A másodosztályuakat 10—20 kereten túl fejlődni ne engedjük. Ezek lesznek a rajzó, tenyészcsaládok. A visszamaradott harmadosztályuaknál pedig okvetlenül anyacszerét eszközöljünk.

A következő évben a fejlődés sorrendje előreláthatólag meg fog változni. Más méhcsaládok kerülnek az első, és mások a többi osztályokba, mert hiába: »Annyit le a kerék, a mennyit föl.« És ez így leghelyesebb is. Ez lesz a méhészet *váltógazdasága*. A mely méhcsalád az idén meddő maradt és mézelt, a jövő évben talán rajzik és épít, de ezzel nekünk épen olyan jó szolgálatot tesz; sőt az is bizonyos, hogy az én nagy kaptáromban a méhcsalád munkaképessége egy, vagy más irányban, de teljes mértékben fog érvényesülni.

Némely méhésztársunk minden szabad idejét leköti a méheivel való bibelődés. A méhcsaládok egyenlővé tételén tavasztól késő őszig oly buzgalommal fáradozik, hogy az ember igazán megsaj-

nálja, ha panaszos kifakadásait hallja. Felsorolja a méhcsaládok számait, hogy melyiktől hány keretet vett el, s azokat hová, melyiknek adta. Képes egész óra hosszáig időrendbeli egymásutánban elpanaszolni ebbeli sikertelen fáradozásait. A méhcsaládok csak nem lettek egyenlő népesekek, s egyenlő mézesekek. Az egyik a ráfordított fáradságot (a neki adott klötést és mézet) nem érdemelte meg; a másik a folytonos koppaszjás következtében nem emelkedhetett ki jó télajdonságaival a többi közül. S így ez a méhésztárs, dacára annak, hogy méheket folytonosan rendezte, még sem képes megítélni azok értékét egyenként; s nem tudja, hogy melyiktől mit várhat a jövő évben. Időtöltésnek nem irigylendő, mert a végeredménye ugyanaz, mintha 300 faliórát folytonosan igazgatott volna, hogy azok együtt járjanak s egy időben pontosan egyszerre verjenek. Amint ezt nem éri el soha, úgy a méhcsaládok egyenlővé tételét is csak képzeletben rajzolhatja maga elé.

Mivel pedig minden ujitás szemben találja a Tamásokat; a kétkedés, a gyanu üzleti magánérdeknek bélyegzi a közérdekű, legönzettelebb cselekedet is; ezen Tamásoknak azt ajánlom, hogy látogassanak meg, s hozzanak magúkkal pecsétnyomót; aztán válaszzanak ki tetszésük szerint egy, vagy több méhcsaládot; vizsgálják át ezeket áprilisban és júniusban; de mindannyiszor pecsételjék le, hogy azokban én semmiképen ne manipulálhassak, s győződjenek meg, hogy én csak a tiszta igazságot hirdetem.

A Komáromi Méhészegyletnek az 1904 ik év tavaszán két méhcsaládot fogok küldeni egy Boczonádi-féle kettős kaptárban nem üzleti érdekből, nem is adás-vételi alku szerint, hanem egy évi időtartamra tanulmányozás ezéjéből. Ugyan találkozik-e olyan méhésztárs, a ki ezen cselekedetemre is rásüti az önzés, az üzleti magánérdek bélyegét?

Az is egészen bizonyos, hogyha üzleti haszonra törekedtem volna, akkor szabadalmat veszek ezen új kaptárra; így pedig ha Lendvai József (Nagy-Harsány, Baranyamegye) méhésztársunk 19 kérdést intéz is hozzám levelében, én készségesen és azonnal felelek ezen kérdésekre oly világosan, oly kimerítően, hogy ő a Boczonádi-féle kaptárt otthon is megcsinálhassa. Van-e ebben üzleti érdek? Van-e ebben anyagi haszonra való törekvés?

Valamennyire én is ismerem méhésztársaimat, és nagyon jól

tudom, hogy *az egyik* maga csinálja minden kaptárját részint időtöltésből, részint azon meggyőződésből, hogy ő maga-magának, ha talán nem is a legpontosabban, de mindenesetre a legolcsóbban dolgozik; ha hozzám jön, métermértéket is hoz magával, aztán mindent megmér és föl is jegyez; alaposan megvizsgálja a kaptárnak legapróbb részleteit és összeállítását is; *a másik* házilag csináltatja, hogy a munkát minden pillanatban felügyelhesse; végül *a harmadik* ilyesmikkel egyáltalán nem vesződik, hanem egész bizonyossággal ott rendeli meg azt, a hol kapható. Ezen harmadik méhésztárs részére kétségtelenül kell lenni egy megbízható beszerzési forrásnak, a hol a Boczonádi-féle kaptárt a legpontosabb, legtökéletesebb előállításban megkaphassa.

(Folyt. köv.)

Újpesten.

Id. Boczonádi Szabó Imre.

A német, osztrák és magyar méhészek 49-ik vándorgyűlése.

A Dornbirnben (Vorarlberg) 1904. évi augusztus 14—17-éig tartandó 49-ik vándorgyűlés ügykezelőségétől azt az értesítést vettük, hogy ezen vándorgyűléssel kapcsolatban, kiállítás is tervezetik, melyen ugy bel-, mint külföldiek is résztvehetnek. A kiállítás I. csoportjában méhcsaládok, II. csoportjában méh lakások, III csoportjában méhészeti eszközök, IV. csoportjában méh termékek, V. csoportjában méz és viasz műtermékek, a VI. csoportban végül taneszközök, minták stb. kerülnek kiállításra.

Kiállítani szándékozók forduljanak egyletünk közvetítése útján ezen gyűlés ügykezelőségéhez (Geschäftsleitung der 49. Wander-versammlung deutscher, österreichischer und ungarischer Bienenwirte in Dornbirn) a honnan a szükséges jelentkezési ívet és egyéb tudnivalókat készségesen megkaphatják.

Az éhrajról.

Éhraj?! Hát ez meg mi a manó? Mintha már hallanám is a laikusoknak ezt a gúnyos megjegyzését, mikor közleményem furcsa címét olvassák; sőt látom, miként derül arcuk is mosolyra. Sajnos, pedig mégis csak vannak éhrajok is és sajnos ez azért, mert kivonulásuknak minden esetben a méhész gondatlansága az okozója. A kivonulás ugyanis csak mézhiányból származik. Eppen

ezért különösen a rosszhordású években nem szabad a méhésznek tétlenkednie, hanem időről időre gondosan meg kell vizsgálnia a méhcsaládok mézkészletét még nyáron át is és ha ebben valamelyik törzsnél hiány mutatkoznék, mézeslépek beadásával, vagy etetéssel haladéktalanul segíteni kell.

Mi is hát csak az az éhraj?

Mikor a természet tavasszal még, vagy ősszel már nem tud mézet szolgáltatni, a kaptárban gyűjtött méz pedig elfogyott, a méhcsalád — minthogy éhenveszni nem akar, ha az idő alkalmas a távozásra — fölkerelkedik, s otthonától és gondatlan gazdájától örökre búcsút vesz. Az ily módon kivonult népet *éhrajnak* nevezzük.

Az éhrajok kivonulása leggyakoribb tavasszal, úgy május hónapig, azután ősszel; de szegény hordású években nyár derekán is gyakran megtörténhet. Az éhraj népe a kaptárból való eltávó-zása alkalmával minden elvihetőt magával visz a lakásból. Így — ha van fiasítás a lépekben — a födetlen fiasítást fölfalja,¹⁾ hogy éhségét azzal is némileg csillapíthassa. A befödött fiasítást és erőtlenn fiatalokat pedig hátrahagyja, kiszolgáltatván őket a legborzasztóbb végzetnek: az éhenhalásnak.

Az éhraj kivonulása kétféleképpen történik, még pedig vagy a rendes rajzási tünetek között, vagy azok nélkül, észrevétlenül.

Ha a szokott rajzási jelenségek mellett vonul ki a méhcsalád, akkor valamely fa ágán, bokron, vagy más helyen rövid időre meg is telepedik, azután vagy kereket old, vagy valamelyik mézben gazdag családhoz vonul be, melyet méhei már előre kiszemeltek.

Ha észrevétlenül történik a kivonulás, a méhek egymásután hagyják el a kaptárt, mintha csak a mezőre röpülnének mézet gyűjteni, de soh' se térnek többé vissza.

Az éhraj befogása mézeslépekkel ellátott kaptárba nem ajánlatos, mert nagyon költséges. Legtanácsosabb, azt valamely öreg anyás törzsszel egyesíteni, miáltal emezt megifjithatjuk. Megfigyeléscim szerint ugyanis az éhrajok rendszeren utórajok, vagy elrajzott törzsek népei szoktak lenni, s ezért fiatal anyjuk van.

1900 szeptemberében hozzám is ellátogatott egy éhrajocska, mely valószínűleg a szomszédméhesek egyikéből jött. Megítélésem után utóraj volt. Befogtam a jövevényt, s egyik családom mézürében szállásoltam el, melynek külön kijáró-nyílása volt. Az éhségtől agyoncsigázott méhikék mint a farkasok, úgy nekiestek a betett mézeslépeknek. Új otthonukban nagyon jól érezték magukat, s az anya még rövid ideig petéztetett is.

Az ilyen utórajocskákat ezen a módon szépen kitelelhetjük, s tavasszal rendszeren jó törzsekké fejlődnek. Más jóoldala is van

¹⁾ Talán csak nem! ? Szerk.

az ily családcskák átteleltetésének: fiatal anyjuk lévén, tavasszal, ha a költőtérben levő családnak öreg az anyja, ezt eltávolítjuk, s a családot a rajocskával egyesítjük.

Pilisborosjenő.

Hartviger Ágoston,

a pilisvidéki méhészegyesület titkára.

Különfélék.

Megcukrosodott mézet úgy teszünk tudvalevőleg ismét folyékonyvá, hogy a mézet tartalmazó edényt egy vízzel telt más edénybe tesszük, melyet aztán lassan felmelegítünk. Az amerikaiak ebben a tekintetben a „Bee Journal“ közlése szerint másképen járnak el. Ők a mézet hordókban megcukroztatják; ha ez megtörtént, akkor a hordót nagy iv papírra teszik, a hordó oldalait (dongáit) szétszedik, s az egy nagy tömbben álló mézet virágsodronnyal olyan darabokra szeldelik, a minőkre szükségük van. N.

A vérhas egyike legveszedelmesebb méhbetegségeinknek, mely rendszeren hosszantartó tél folyamán vagy a korai tavaszon szokott fellépni. Okai egészségtelen méz, különösen mesterséges pótszerekkel való etetés után, a hideg elleni elégtelen védelem, a méhcsalád erejéhez képest túl nagy teletű ür; gyenge családoknak késői egyesítése, különösen akkor, ha az egyesítés biztosabb sikerülése érdekében a méhek elkábítottak stb. Vérhasban szenvedő méhcsaládok igen rohamosan fogynak. Ha az ily módon meggyöngült családokat tel akajruk segíteni, egyélszerűbb ha következő eljárást követjük: A megerősítendő beteg családot először is tiszta és megmelegített más kaptárba helyezzük, melybe előbb elegendő építményt és méz eleséget teszünk. A családnak fiasítással való felsegítése nem célszerű; e helyett a német méhészek a melegebb időszak beálltával úgy erősítik fel a gyenge családokat, hogy este egy erős család költőtérének aljára mézzel telt edényt, tálat tesznek, melyet a méhek azonnal ellepnek. A mint az edényt elegendő méh ellepte, akkor az edényt a méhekkel együtt a költőtérből kivesszük is a megerősítendő családhoz teszik, mely a mézzel jóllakott méheket szívesen fogadja. Ezt az eljárást addig ismétlik, míg a család kellően felerősítve nincsen. Igaz ugyan, hogy nem minden méh marad meg az új otthonban, de azért az eljárás ismétlésével a felerősítendő család mégis annyira megerősödik, hogy tulajdonosának nem bosszuságot, hanem örömet fog szerezni.

A méhek életkora. A nép a méhek életkora tekintetében teljesen tájékozatlan. Általában azt mondhatjuk, hogy a méh rövid ideig él s hogy élettartama a végzett munkájával fordított arányban áll. A meddig csak a méhközségben munka végzendő, a dolgozóméhek folyton dolgoznak. Ezen fáradhatatlan tevékenység a méh testi szerveit, főleg szárnyait annyira megviseli, hogy a méh körülbelül 6 heti munka után munkaképtelenné válik. A méhek körülbelül $\frac{1}{3}$ -da rendszer halállal mulik ki, míg a másik $\frac{2}{3}$ erőszakos módon vagy véletlenség folytán veszíti el az életét. Csak azok a méhek érnek el 7—8 hónapos életkort, a melyek nem dolgoznak, ilyenekül pedig csak a késő ősszel kikelt méhek tekintendők. Mentől több tehát az őszkor kikelt méh, annál biztosabb reménye lehet a méhészeknek, hogy tavaszra erős családjai lesznek. N.

Mily messzire repülnek a méhek? Ha a méh a méhes környékén elegendő mézet talál, ezen esetben félóránál messzebb nem repül. Ha azonban a közelben elegendő táplálékot nem talál, akkor egy óra járásnyira, sőt ennél is messzebb repül, de ilyen esetben a méhek mézhordása alig lesz számot tevő, mivel a messzire való repülés már maga is idő előtt munkaképtelenné teszi. azonkívül a méhek a méhelleneségek támadási esélyeinek is fokozott mérvben vannak kitéve. Ennek eredménye pedig a családok elnéptelenedése s pusztulása lesz. Sokat segíthetünk ugyan alkalmis méhlegelők létesítésével, de azért mégis legcélszerűbb, ha méheinkkel olyan helyeket keresünk fel, melyek bőven mézelnek, vagyis ha vándorméhészkedünk.

Szerkesztői posta.

Többeknek. Kérjük lapunk tisztelt munkatársait, hogy a beküldendő cikket mindig az iv jobb felére írják, a bal oldalt ellenben esetleges correcturák részére rezerválják

Özv. Ujhelyi Kálmánné Örkeny, a kért számokat megküldtük.

Nemes Fános Rákospalota, a kért 1-ső szám elküldetett.

Ererovszky Mária Apáka, a januári szám elküldetett.

Koncz András Gödöllő, a január havi szám elküldetett

Körmendy Fózsef Muth, a januári számot elküldöttük.

Szerencsi Viktor Álmosd, a januári és februári számot is elküldöttük. Sőtér a »Méh és Világa« című műve Nágel Ottó budapesti könyvkereskedőnél volna talán kapható.

Tagsági díjt fizettek:

1902. évre: Zöld Márton 4 kor. 1903. évre: Hoffmann Géza, Korodi János, Koncz András, Dezmerán János, dr. Szádeczky Lajos, Tóth Ferenc 4—4 kor, Bod László, Sándor János, Harsch János, Kovács Béla és Szabó Albert 2—2 kor.-t. 1904. évre: Franczen Mihály, Páni Sándor, Mázsa Péter, Lőb A. Vilmos, Orend János, Molnár Albert, Patka Venczel, dr. Pálffy Gyula, Gazdasági ismétlő iskola?, Gyórfy János, Piczek Alajos, Jáni Albin, Mircse Ferencz, Delimán György, Ferencz András, Kovács József, Bokor Károly, Fatter Péter, Bidermann Ferenc, Horváth János, Benkő Benedek, Ürmössy Jenő, Virág Ferenc, Wachsmann Kolozsné 4—4 kor.-t, dr. Kőváry Sándor, Sárpataky Gyula, Pinkert József 2—2 kor.-t

Tisztelt tagtársaink közül sokan hátrnlékban vannak még a múlt s a folyó évi tagsági díjakkal. Az egyesületre súlyos anyagi terhek nehezednek, melyeket a tagdíjából kell fedezni s ezért igen kérjük a hátralékosokat, hogy kötelezettségeiknek mielőbb szíveskedjenek eleget tenni.

Tartalom: Kérelem. — Olvasóinkhoz. — Egyesületi élet. — Kitevelés. *Benkő B.* — Milyen mézet itassuk méheinket? *Várady János.* — Hogyan lehet sok mézet gyűjteni az orsz. méretű kaptárakban? *Bötni István.* — A méhesalád munkaképessége. *Id. Boczonádi Szabó Imre.* — A német, osztrák és magyar méhészek 49-ik vándorgyűlése. — Az éhrajról. *Hartviger Ágoston.* — Különlélek. — Szerkesztői posta. — Tagsági díjt fizettek.

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-útcza 10. sz.